

Retningslinier for investering og administration af opsparingspuljer

Retningslinier for investering og administration af pensionspuljer

Generelt

Følgende opsparingsformer kan tilsluttes én eller flere af de puljer, som Folkesparekassen tilbyder:

- Aldersopsparing
- Kapitalpension
- Ratepension
- Selvpensionering

For hver pulje, der tilknyttes en opsparingsform, registreres en puljekonto. Alle ind- og udbetalinger samt afkast fra de tilknyttede puljer indgår på puljekontoen.

De opsparede beløb på samtlige puljekonti investeres løbende af en af Folkesparekassen udpeget forvalter (i det følgende benævnt "Forvalteren") i værdipapirer. Af hensyn til de løbende ind- og udbetalinger vil en mindre del af hver pulje dog være placeret som indskud på pengemarkedet.

Puljekontoen forrentes på grundlag af afkastet fra puljernes værdipapirer og indskud på pengemarkedet.

Administration, investeringspleje samt depotopbevaring af puljernes værdipapirer er adskilt fra Folkesparekassens øvrige værdipapirbeholdninger.

Værdipapirerne i puljerne tilhører Folkesparekassen. Investeringerne, som danner grundlag for den enkelte puljes sammensætning, sker alene efter Forvalterens skøn.

Midlerne investeres direkte i den eller de værdipapirtyper, som er angivet for den enkelte pulje, eller indirekte via andele i investeringsforeninger, der investerer i de pågældende værdipapirtyper. Såfremt Forvalteren skønner det hensigtsmæssigt, kan en puljes midler for en periode dog anbringes på anden måde, herunder i korte obligationer eller forøgede pengemarkedsindskud. Aktier og obligationer handles via godkendte og regulerede markeder. Øvrige aktiver handles i overensstemmelse med Finanstilsynets regler herfor.

De enkelte puljer kan også anvende afledte finansielle instrumenter, d.v.s. indgå terminsforretninger, købe og sælge futures og warrants samt erhverve eller udstede optioner, hvis Forvalteren skønner det hensigtsmæssigt.

Ved anvendelse af afledte finansielle instrumenter kan Forvalteren opnå en effektiv og præcis eksponering i investeringsaktiver, som passer ind i den fastlagte porteføljestrategi og ofte for lavere handelsomkostninger end ved direkte køb eller salg af værdipapirer. Afledte finansielle instrumenter kan ligeledes anvendes til risikostyring. Anvendelse af afledte finansielle instrumenter må efter loven kun ske på dækket basis. Det betyder, at puljens risiko ikke må forøges som følge af anvendelsen af de afledte finansielle instrumenter.

Retningslinjerne giver generel information om investeringer gennem de puljer som Folkesparekassen tilbyder. Såfremt du ønsker at indtræde i en pulje på baggrund af oplysningerne heri, bør du forinden tage kontakt til din rådgiver i Folkesparekassen for at få specifik rådgivning tilpasset dine forhold og behov.

Historisk udvikling og afkast er ikke en garanti for fremtidig afkast. Markedsværdien på værdipapirer og afledte finansielle instrumenter kan både stige og falde, og det historiske afkast af et værdipapir eller afledt finansielt instrument er ikke en sikker indikation på fremtidig afkast. Værdipapirer og afledte finansielle instrumenter som hører hjemme eller relaterer sig til, udenlandske markeder påvirkes også af svingning i valutakurser, som kan få værdien på instrumentet at stige eller falde.

Vi tilbyder 8 puljer

Som kunde i Folkesparekassen kan du vælge enten at placere din opsparing i en enkelt pulje eller fordele investeringen på flere puljer. Puljerne investerer i forskellige typer af værdipapirer og har derfor forskellige risikoprofiler.

Folkesparekassens 8 puljer repræsenterer en bred vifte af investeringsmuligheder. De spænder fra de kortsigtede og meget kursstabile obligationspuljer til de langsigtede og mere kursfølsomme aktiepuljer. Over lange tidsperioder har aktiepuljer imidlertid ofte givet højere afkast end obligationspuljer. I de fire mixpuljer bliver din opsparing investeret i porteføljer med både aktier og obligationer i forskellige fordelinger, alt efter om du ønsker en lav, middel eller høj aktieandel.

På grund af kursudsving kan afkastene i puljerne i perioder ligge under, hvad et almindeligt kontantindskud ville have givet. I perioder med store kursfald, kan afkastet blive negativt. Bemærk, at jo længere du fastholder et puljevalg, desto større er sandsynligheden for, at dine afkastforventninger bliver opfyldt.

I dit valg af pulje eller puljer bør du derfor især tage hensyn til hvornår pengene skal bruges. Jo længere tidshorisont, du har, desto større vægt kan der lægges på aktier i dit puljevalg.

Investeringsprofilen for de enkelte puljer er beskrevet nedenfor. Puljerne er opstillet i rækkefølge, hvor de mest kursstabile puljer er nævnt først.

Retningslinier for investering og administration af opsparingspuljer

Korte obligationer: Puljen investerer i kortfristede eller variabelt forrentede danske stats- og realkreditobligationer samt pengemarkedsindsud. Puljen kan forventes at give et ret stabilt afkast. Puljen vil være velegnet, hvis der er mindre end 3 år til, at du skal disponere over opsparingen.

Obligationer: Puljen investerer fortrinsvis i danske stats- og realkreditobligationer med mellemlang til lang løbetid I forhold til puljen med korte obligationer vil afkastet i denne pulje vise lidt større udsving men på lang sigt kan forventes et stabilt, og under normale markedsforhold, lidt højere afkast. Kun i tilfælde af meget betydelige ændringer i renteniveauet, vil afkastet i et enkelt år kunne blive negativt.

Puljen vil være velegnet, hvis der er mere end 3 år til, at du skal disponere over opsparingen og ønsker en lav risiko.

Mixpulje Minimum: Puljen investerer i en blanding af globale aktier, europæiske kreditobligationer samt danske stats- og kreditforeningsobligationer, herunder junior covered bonds. Normalt vil ca. 75% af puljens formue være investeret i danske obligationer, ca. 10% i europæiske kreditobligationer og ca. 15% i aktier. Aktieinvesteringen repræsenterer en bredt sammensat gruppe af globale, børsnoterede selskaber. Herved begrænses risikoen på enkeltlande, enkelte selskaber og enkelte brancher. Aktiedelen er investeret således, at ca. halvdelen placeres efter strategien i puljen Danske Aktier, mens den anden halvdel placeres efter en global aktiestrategi. Obligationsdelen vil fortrinsvis være obligationer med lang og mellemlang løbetid.

Forvalteren har mulighed for at ændre vægtningen af de enkelte investeringsaktiver, hvis dette vurderes at give puljen mulighed for at opnå et højere samlet afkast eller et lavere samlet tab. Ændringer i vægtningen af investeringsaktiverne kan ske inden for rammerne i nedenstående tabel:

Investeringsrammer

	Min.	Normalfordeling	Max.
Danske obligationer	65,0%	75,0%	85,0%
Europæiske kreditobligationer	5,0%	10,0%	20,0%
Aktier, i alt	5,0%	15,0%	25,0%
Danske Aktier	2,5%	7,5%	12,5%
Globale Aktier	2,5%	7,5%	12,5%

Puljen forventes, set over længere perioder, at give et højere afkast end puljen med danske obligationer. Afkastet kan i enkelte år være negativt.

Puljen vil være velegnet, hvis der er mere end 2 år til, at du skal disponere over opsparingen.

Mixpulje Lav: Puljen investerer i en blanding af globale aktier, europæiske kreditobligationer samt danske stats- og realkreditobligationer. Normalt vil ca. 65% af puljens formue være investeret i danske obligationer, ca. 10% i europæiske kreditobligationer og ca. 25% i i aktier. Aktieinvesteringen repræsenterer en bredt sammensat gruppe af globale, børsnoterede selskaber. Herved begrænses risikoen på enkeltlande, enkelte selskaber og enkelte brancher. Aktiedelen er investeret således, at ca. halvdelen placeres efter strategien i puljen Danske Aktier, mens den anden halvdel placeres efter en global aktiestrategi. Obligationsdelen vil fortrinsvis være obligationer med lang og mellemlang løbetid

Forvalteren har mulighed for at ændre vægtningen af de enkelte investeringsaktiver, hvis dette vurderes at give puljen mulighed for at opnå et højere samlet afkast eller et lavere samlet tab. Ændringer i vægtningen af investeringsaktiverne kan ske inden for rammerne i nedenstående tabel:

Investeringsrammer

	Min.	Normalfordeling	Max.
Danske obligationer	55,0%	65,0%	75,0%
Europæiske kreditobligationer	5,0%	10,0%	20,0%
Aktier, i alt	15,0%	25,0%	35,0%
Danske Aktier	7,5%	12,5%	17,5%
Globale Aktier	7,5%	12,5%	17,5%

Puljen forventes, set over længere perioder, at give et højere afkast end puljen med danske obligationer. Afkastet kan i enkelte år være negativt.

Puljen vil være velegnet, hvis der er mere end 3 år til, at du skal disponere over opsparingen.

Retningslinier for investering og administration af opsparingspuljer

Mixpulje Middel: Puljen investerer i en blanding af globale aktier, europæiske kreditobligationer samt danske stats- og realkreditobligationer. Normalt vil ca. 40% af puljens formue være investeret i danske obligationer, ca. 15% i europæiske kreditobligationer og ca. 45% i i aktier. Aktieinvesteringen repræsenterer en bredt sammensat gruppe af globale, børsnoterede selskaber. Herved begrænses risikoen på enkeltlande, enkelte selskaber og enkelte brancher. Aktiedelen er investeret således, at ca. halvdelen placeres efter strategien i puljen Danske Aktier, mens den anden halvdel placeres efter en global aktiestrategi. Obligationsdelen vil fortrinsvis være obligationer med lang og mellemlang løbetid

Forvalteren har mulighed for at ændre vægtningen af de enkelte investeringsaktiver, hvis dette vurderes at give puljen mulighed for at opnå et højere samlet afkast eller en lavere samlet tab. Ændringer i vægtningen af investeringsaktiverne kan ske inden for rammerne i nedenstående tabel:

Investeringsrammer

	Min.	Normalfordeling	Max.
Danske obligationer	30,0%	40,0%	50,0%
Europæiske kreditobligationer	5,0%	15,0%	25,0%
Aktier, i alt	35,0%	45,0%	55,0%
Danske Aktier	12,5%	22,5%	32,5%
Globale Aktier	12,5%	22,5%	32,5%

Puljen forventes, set over længere perioder, at give et højere afkast end Mixpulje Lav. Afkastet kan i enkelte år være negativt.

Puljen vil være velegnet, hvis der er mere end 7 år til, at du skal disponere over opsparingen.

Mixpulje Høj: Puljen investerer i en blanding af globale aktier, europæiske kreditobligationer samt danske stats- og realkreditobligationer. Normalt vil ca. 25% af puljens formue være investeret i danske obligationer, ca. 15% i europæiske kreditobligationer og ca. 60% i i aktier. Aktieinvesteringen repræsenterer en bredt sammensat gruppe af globale, børsnoterede selskaber. Herved begrænses risikoen på enkeltlande, enkelte selskaber og enkelte brancher. Aktiedelen er investeret således, at ca. halvdelen placeres efter strategien i puljen Danske Aktier, mens den anden halvdel placeres efter en global aktiestrategi. Obligationsdelen vil fortrinsvis være obligationer med lang og mellemlang løbetid

Forvalteren har mulighed for at ændre vægtningen af de enkelte investeringsaktiver, hvis dette vurderes at give puljen mulighed for at opnå et højere samlet afkast eller en lavere samlet tab. Ændringer i vægtningen af investeringsaktiverne kan ske inden for rammerne i nedenstående tabel:

Investeringsrammer

	Min.	Normalfordeling	Max.
Danske obligationer	15,0%	25,0%	35,0%
Europæiske kreditobligationer	5,0%	15,0%	25,0%
Aktier, i alt	50,0%	60,0%	70,0%
Danske Aktier	20,0%	30,0%	40,0%
Globale Aktier	20,0%	30,0%	40,0%

Puljen forventes, set over længere perioder, at give et højere afkast end Mixpulje Middel. Afkastet kan i enkelte år være negativt.

Puljen vil være velegnet, hvis der er mere end 10 år til, at du skal disponere over opsparingen.

Danske Aktier: Puljen investerer primært i aktier i et bredt udsnit af danske selskaber. Investeringerne styres aktivt ud fra forventningerne til de enkelte brancher og selskaber.

Da kursudsving på aktier inden for kortere perioder kan være betydelige og væsentligt større end kursudsving på obligationer, kan der forekomme store variationer i afkastet af denne pulje fra det ene år til det andet. Afkastet kan i enkelte år være negativt.

Til gengæld har aktier set over længere perioder erfaringsmæssigt ofte givet et væsentligt højere reelt afkast end en almindelig obligationsinvestering.

Puljen vil være velegnet, hvis der er mere end 5 år til, at du skal disponere over opsparingen.

Globale Aktier: Puljen investerer i globale aktier. Investeringerne repræsenterer en bredt sammensat portefølje af selskaber fordelt på lande og brancher. Strategien er baseret på indekstilnende investeringer for de største geografiske aktiemarkeder, typisk Nordamerika, Europa og Japan. På de øvrige geografiske aktiemarkeder, eller på segmenter af de tre ovennævnte aktiemarkeder, kan der vælges en aktiv investeringsstrategi, hvis denne forventes at skabe merafkast.

Ligesom i puljen Danske Aktier vil der kunne forekomme store variationer i afkastet i denne pulje på kort sigt og afkastet vil i enkelte år kunne være negativt. Til gengæld må der på længere sigt forventes et væsentligt højere afkast end af en obligationsinvestering.

Retningslinier for investering og administration af opsparingspuljer

Puljen vil være velegnet, hvis der er mere end 5 år til, at du skal disponere over opsparingen.

Skatter og afgifter

Formueafkastet i puljerne beskattes i henhold til pensionsafkastbeskatningsloven.

Er der et år negativt afkast på Deres puljekonto beregnes en negativt skat, som skal modregnes tidligst muligt i pensionsafkastskat i de efterfølgende beskatningsår.

Pensionsafkastskat beregnes af Folkesparekassen og afregnes direkte med SKAT.

Omkostninger og administration af puljerne

Forvalteren overvåger aktivt markederne. Køb og salg af værdipapirer til puljerne foretages kun, når det vurderes, at det vil indebære en gevinst for puljen eller begrænse et tab. Køb og salg af værdipapirer afregnes til markedskurs.

Ved hver handel beregnes kortage, eventuel afgift til staten samt eventuelle udenlandske omkostninger og brokeromkostninger. Der betales et notagebyr på 200 kr. pr. handel. Ved handel med danske obligationer optaget på et reguleret marked udgør kortagesatsen 0,15% af kursværdien og for udenlandske obligationer 0,20%. For danske aktier optaget på et reguleret marked udgør kortagesatsen 0,60% af kursværdien og for udenlandske aktier 0,85% af kursværdien. Der beregnes intet minimumsgebyr ved puljernes handler. Ved handel med afledte finansielle instrumenter betales kortage svarende til kortagesatsen for det underliggende aktiv.

Værdipapircentralen beregner sig omkostninger i forbindelse med ændringer i depotet og opbevaring af værdipapirerne, og disse fratrækkes inden beregning af puljeafkastet. Omkostninger til dækning af VP Securities A /S er gengivet i nedenstående skema.

Art	Beløb i DKK
Fondskodegebyr	22,50
Ændringsmeddelelser	20,00
Kontoudskrifter	18,70
Transaktionsgebyr	12,00
Udtrækningsadvis	15,00
Renteadvis	15,00
Ændringsgebyr pr. nominel mio. DKK	10,00
Kontogebyr	55,00
Årsudskrifter	18,70

Den del af den enkelte puljes midler, som af likviditets- og investeringsmæssige grunde er placeret kontant i form af indskud på pengemarkedet, forrentes med den rente, Forvalteren opnår ved placering i pengemarkedet minus 0,25 procentpoint. "Pengemarkedet" er baseret på T/N-renten, som Nationalbanken offentliggør dagligt. Dog kan renten ikke være negativ.

For deltagelse i Folkesparekassens puljer betales et administrationsgebyr på 0,75%. Administrationsgebyret beregnes af det gennemsnitlige indestående opgjort på månedsbasis. Administrationsgebyret hæves på den enkelte puljedeltagers konto pr. 31. december hvert år, eller ved ophævelse af puljeordningen i Folkesparekassen.

Beregning af puljeafkast

Afkastet af en puljeinvestering opgøres for hver af de otte puljer pr. den 1. i hver måned for den foregående måned. Afkastet omfatter alle indtægter og tab af puljens investeringer, herunder kursgevinster/-tab over måneden, såvel realiserede som urealiserede. Afkastet opgøres i en skattepligtig og en skattefri del i henhold til lovgivningen.

Afkastet fordeles månedsvis mellem puljedeltagerne efter deres gennemsnitlige indestående i puljen og registreres i tilknytning til puljekontoen. Handels- og depotomkostningerne beregnes tilsvarende på månedsbasis og fordeles mellem puljedeltagerne månedsvis.

Indtægterne i puljerne geninvesteres løbende og bidrager herved til det samlede afkast for året.

Årets afkast opgøres den 31. december og tilskrives puljekontoen i januar måned.

Ved udtræden af puljer på andre tidspunkter end ved årsskifte beregnes og tilskrives det forholdsmæssige afkast for de måneder, hvor opsparingsformen har deltaget i puljeordningen.

Negativt afkast

Hvis afkastet i en pulje har været negativt, vil det blive modregnet i saldoen på puljekontoen pr. 31. december.

Hvornår kan du skifte pulje ?

Hvis du ønsker at skifte pulje eller ændre din puljesammensætning, kan dette ske med en måneds skriftligt varsel til den 1. i en måned. Udtræden af en puljeordning kan ligeledes foretages til den 1. i en måned med 1 måneds skriftlig varsel.

For indtræden i puljeordningen og ændring af puljevalg kan Folkesparekassen beregne sig et nærmere fastsat engangsgebyr.

Retningslinier for investering og administration af opsparingspuljer

Der kan i opsigelsesperioden ikke disponeres over puljekontoens midler til køb af værdipapirer til eget depot

Information og årsopgørelse

På anmodning kan du gebyrfrit hvert kvartal modtage Folkesparekassens kvartalsvise rapportering om udviklingen i puljerne, der bl.a. oplyser om udviklingen i de enkelte puljers afkast og aktivsammensætning.

Senest otte uger efter hver årsafslutning sender Folkesparekassen gebyrfrit til alle puljedeltagere rapport for årets fjerde kvartal med information om investeringerne og regnskabsoplysninger for de enkelte puljer samt informationen "Pension& Forsikring" med hovedoversigt over puljerne pr. 31. december. Herudover fremsendes opgørelse for den enkelte puljeordning indeholdende:

- Den enkelte puljekontos procentvise afkast
- Afregnet puljegebyr
- Puljefordeling ultimo måneden

For informationer om historiske afkast og risikonøgletal henvises til www.lokalpuljepension.dk.

Udbetalinger og ophævelse af puljekonti

Udbetaling kan kun finde sted efter skriftlig anmodning til Folkesparekassen.

Ved udbetaling af puljekontoen overføres puljeindskuddene til kontantkonto med 1 måneds varsel til den 1. i en måned. Ophævelsen af puljekontoen kan tidligst finde sted, når puljeafkastet for den foregående måned er opgjort og tilskrevet kontoen.

Har du ønsket at ophæve puljekontoen i utide eller har du anmodet om at få pensionskontoen, som puljen er tilknyttet, overført til andet pengeinstitut, forsikringsselskab eller pensionskasse overføres puljekontoens indestående til pensionskontoen med 1 måneds varsel til den 1. i en måned.

Ændring af retningslinierne for investering og administration af pensionspuljer

Folkesparekassen kan med 1 måneds skriftlig varsel til den 1. i en måned ændre disse retningslinier.